

Tłumaczenie dokumentu roboczego Komisji Europejskiej SANCO/7138/2013

Wytyczne w sprawie monitoringu i zwalczania afrykańskiego pomoru świń u dzikich świń oraz wdrażania środków zapobiegawczych w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnię

1. Wstęp

Afrykański pomór świń (ASF) jest wysoce zakaźną i śmiertelną chorobą świń domowych i dzikich (łącznie z dzikiem)¹ przenoszoną przez bezpośredni lub pośredni kontakt, spożywanie skażonych pasz oraz poprzez niektóre gatunki kleszczy (wektory). ASF jest uważana za jedną z najbardziej niebezpiecznych chorób świń; wpływa ona na handel oraz ma poważny społeczno – ekonomiczny wpływ na źródła utrzymania. Nie są dostępne żadne szczepionki ani lekarstwa, które mogłyby zapobiec zakażeniu wirusem ASF. Z tego względu, szczególnie bardzo ważne jest, aby tereny, na których nie występuje ASF pozostały od niego wolne, co można osiągnąć poprzez zapobieganie przeniesieniu tej choroby. Wszelkie aktualnie obowiązujące zasady eradykacji są oparte na klasycznych metodach zwalczania chorób, wliczając do tego nadzór (monitoring), dochodzenie epizootyczne, prześledzanie (tracing) świń oraz wybieranie zwierząt w zapowietrzonych gospodarstwach. Wymienione środki muszą być połączone ze stosowaniem ścisłej kwarantanny oraz bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię domowe oraz kontrolą przemieszczania zwierząt.

Dzik (*Sus scrofa*), oraz ogólnie dzikie świnię, są wrażliwe na zakażenie wirusem ASF i wykazują podobne objawy kliniczne (łącznie ze wskaźnikiem śmiertelności), co u świń domowych. Zakażenia dzików wirusem ASF (ASFV) zostały stwierdzone na Półwyspie Iberyjskim, w Sardinii i w ostatnich latach w Federacji Rosyjskiej. Dostępne informacje pokazują, że dzik wydała wirusa w takiej samej ilości co świnię domowe, ponadto choroba rozprzestrzenia się ze zwierząt zakażonych na wrażliwe w zbliżonym tempie zarówno w populacji dzików jak i świń. Jednakże, skala transmisji zakażenia i jego podtrzymywania jest niższa w populacji dzików. W praktyce, na terenach, w których świnię domowe nie były chore lub po zwalczeniu ognisk choroby u świń, odnotowano bardzo niską seroprewalencję lub całkowity brak występowania seropozytywnych dzików, co sugeruje, że w przypadku braku kontaktu z zakażonymi świniami lub dzikami wirus nie utrzymuje się długo w populacji dzików.

Zarówno na Półwyspie Iberyjskim, jak i na tych obszarach Sardinii, na których ogniska choroby u świń zostały przynajmniej tymczasowo zlikwidowane, dzik nie odgrywał roli ważnego rezerwuaru wirusa, co pokazuje, iż choroba może spontanicznie zanikać w populacji dzików. Jednakże, przynajmniej w tych rejonach Sardinii, w których dochodzi do ciągłych kontaktów dzików ze świniami utrzymywanymi w systemie wolnowybiegowym, dziki zapewne odgrywają ważniejszą rolę w utrzymywaniu się wirusa na tych obszarach.

Ponadto, rola dzika w epizootiologii choroby, w szczególności w niektórych rejonach, nie jest jeszcze całkowicie zrozumiała.

¹ Legislacja Unii Europejskiej (Dyrektywa Rady 2002/60/WE) odnosi się do „dzikich świń”, tzn. wszystkich świń, które nie są trzymane lub hodowane w gospodarstwie, łącznie z dzikiem, i tym samym różni się od „świnię”, tzn. tych świń, które są trzymane w gospodarstwie, a jednocześnie znajdują się pod nadzorem człowieka. W rezultacie, niniejszy dokument odnosi się również do dzikich świń, z wyjątkiem części, w której odpowiednim okazało się wyraźne nawiązanie do dzika, np. w związku z cytowaną literaturą naukową, która nawiązuje do dzika.

2. Cel niniejszego dokumentu

Celem niniejszego dokumentu roboczego jest dostarczenie Państwu Członkowskim informacji w zakresie zwalczania ASF w przypadku, gdy podejrzewa się występowanie choroby lub gdy została ona potwierdzona u dzikich świń.

Podczas wdrażania niniejszych wytycznych należy wziąć pod uwagę dostępne dane nt. populacji dzikich świń oraz sytuacji epizootycznej oraz uwzględnić działania, które należy wdrożyć na zakażonym obszarze, oraz w gospodarstwach na tym obszarze.

Szybkie zwalczanie ASF u świń dzikich prowadzi się celem redukcji ryzyka przeniesienia choroby do populacji świń domowych oraz zapobieżeniu endemicznemu występowaniu choroby w populacji dzikich świń.

Dyrektywa Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. *ustanawiająca przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniająca dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń* ustanawia minimalne środki Unii Europejskiej służące zwalczaniu tej choroby. Stanowi ona, że jeśli podejrzewa się chorobę lub została ona potwierdzona u dzikich świń, Państwa Członkowskie, których sytuacja ta dotyczy muszą stworzyć plan zwalczania, który musi zostać przedstawiony Komisji.

Decyzja Komisji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. *zatwierdzająca podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń* ustanawia procedury dotyczące badań serologicznych, monitoringu oraz pobierania próbek, które mają być zastosowane na terenach, na których podejrzewa się chorobę, lub na których choroba została potwierdzona u dzikich świń.

Wytyczne ustanowione w niniejszym dokumencie są oparte na:

- przepisach Dyrektywy Rady 2002/60/WE², oraz w szczególności na przepisach artykułu 15 i 16;
- Rozdziale IV(H) Załącznika do Decyzji Komisji 2003/422/WE³;
- Opinii naukowej Panelu EFSA ds. zdrowia i dobrostanu zwierząt (AHAW) odnośnie kontroli oraz zwalczaniu klasycznego pomoru świń u dzikich świń⁴;
- Opinii naukowej Panelu EFSA ds. zdrowia i dobrostanu zwierząt (AHAW) odnośnie afrykańskiego pomoru świń⁵.

3. Przepisy ogólne w przypadku podejrzenia lub potwierdzenia wystąpienia ASF u dzikich świń

W przypadku, gdy istnieje podejrzenie lub potwierdzono wystąpienie ASF u dzikich świń, państwa członkowskie powinny powołać grupę ekspertów składającą się z lekarzy weterynarii, myśliwych, specjalistów ds. zwierząt dzikich i epizootiologów. Grupa ekspertów pomaga właściwemu organowi w analizie sytuacji epizootycznej, określeniu zakażonego obszaru i sporządzeniu planu zwalczania. W ciągu 90 dni od daty stwierdzenia pierwszego przypadku afrykańskiego pomoru świń państwa członkowskie przedkładają Komisji pisemny plan środków podjętych w celu zwalczania choroby na

² Dyrektywa Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. *ustanawiająca przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniająca dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń*. Dz. U. L 192, 20.7.2002, s. 27.

³ Decyzja Komisji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. *zatwierdzająca podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń*. Dz. U. L 143, 11.6.2003, s. 35.

⁴ Dziennik EFSA (2009) 932 1-18.

⁵ Dziennik EFSA 2010: 8(3): 1556.

obszarze określonym jako zakażony, który powinien zawierać również opis działań z zakresu nadzoru i środków zapobiegawczych, które mają być wdrożone na tym obszarze oraz w znajdujących się w nim gospodarstwach. Właściwie środki zwalczania muszą zostać wdrożone na obszarze zakażonym; środki te mogą obejmować zawieszenie polowań i wprowadzenie zakazu dokarmiania dzików.

Plan powinien również obejmować program monitorowania choroby, który ma wejść w życie najwcześniej 12 miesięcy po stwierdzeniu ostatniego przypadku ASF i ma obowiązywać przynajmniej przez 12 kolejnych miesięcy. Innymi słowy, tak jak w przypadku klasycznego pomoru świń (CSF), ustawodawstwo przewiduje, że obszar, na którym wystąpił ASF u dzikich świń może odzyskać swój wolny status dopiero po upływie okresu 24 miesięcy od momentu stwierdzenia ostatniego przypadku choroby.

A. Wyznaczania zakażonego obszaru

Przy określaniu obszaru zakażonego należy wziąć pod uwagę:

- (1) historyczne i obecne występowanie choroby na danym obszarze geograficznym,
- (2) wyniki dochodzeń epizootycznych,
- (3) populację dzikich świń (rozmięszczenie przestrzenne, ciągłość geograficznego rozmięszczenia dzików, meta-populacje⁶, areal osobniczy),
- (4) rzeźbę terenu oraz istnienie ważnych naturalnych i sztucznych przeszkód, które oddziałują na areal osobniczy i ograniczają kontakt pomiędzy dzikimi świniami; należy brać pod uwagę m.in. obszary zalesione, korytarze ekologiczne, autostrady, rzeki, jeziora, itd.

B. Nadzór na obszarze zakażonym

Z powodu charakterystyki choroby, oczywistych objawów klinicznych oraz wysokiego współczynnika śmiertelności, bierny nadzór oparty na badaniu chorych lub martwych dzikich świń odgrywa kluczową rolę we wczesnym wykryciu ASF. Ponadto, mając na uwadze fakt, iż pewien odsetek dzikich świń może przeżyć zakażenie, czynny nadzór (monitoring odstrzelonych zwierząt) może również dostarczyć bardzo cennych danych na temat rozwoju choroby oraz informacji odnośnie oceny skuteczności środków zwalczania choroby zastosowanych na tym obszarze.

- Nadzór w przypadku dzikich świń

Powinno się podjąć szczególne starania celem określenia stopnia rozprzestrzenienia zakażenia w populacji dzikich świń poprzez badanie znalezionych chorych lub martwych sztuk oraz poprzez pobieranie próbek i poddanie ich badaniom laboratoryjnym zarówno w kierunku wykrycia wirusa ASF oraz na jego przeciwciała. Fakt znalezienia padłych dzikich świń, szczególnie gdy zostały znalezione w skupisku (w grupie), jest wyraźną przesłanką do podjęcia w/w działań.

- Wszystkie dzikie świnię odstrzelone w trakcie sezonu polowań albo znalezione chore lub padłe na obszarze zakażonym (łącznie z zabitymi w wypadkach samochodowych), muszą być przebadane przez lekarza weterynarii i poddane badaniom laboratoryjnym w kierunku ASF zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym. Warto pamiętać, że ASFV jest dość odporny, więc autolizowaną padlinę także można poddać badaniom.

⁶ Meta-populacja składa się z grupy przestrzennie oddzielonych populacji tego samego gatunku, które na siebie w jakiś sposób oddziałują.

- W przypadku stwierdzenia ASF u świń dzikich, na obszarze zakażonym musi być również wdrożony monitoring. W celu ustalenia liczby próbek do pobrania należy określić wielkość populacji docelowej, od której mają być pobierane próbki. Liczba próbek musi zostać ustanowiona jako funkcja szacowanej liczby żywych zwierząt, a nie jako funkcja liczby zwierząt zabitych. Jeśli dane na temat rozmieszczenia populacji, jej gęstości oraz wielkości nie są dostępne, należy określić obszar geograficzny, w którym mają być pobierane próbki, biorąc pod uwagę stałą obecność w tym obszarze dzikich świń oraz obecność naturalnych i sztucznych barier, które będą skutecznie zapobiegały przemieszczaniu się zwierząt na duże odległości lub w sposób ciągły. Zaleca się, by w/w obszar, na którym pobiera się próbki miał wielkość około 200 km², przy czym populacja dzikich świń licząca przebywająca na jego terenie powinna liczyć od 400 do 1000 sztuk. Minimalna liczba zwierząt, od których mają zostać pobrane próbki na każdym z obszarów musi pozwalać na wykrycie 5% seroprewalencji przy 95% poziomie ufności. W tym celu należy pobrać próbki od co najmniej 56 zwierząt na każdym z obszarów w trakcie sezonu polowań.

- Miejsca, które są szczególnie narażone na introdukcję oraz rozprzestrzenianie ASF, takie jak te, w których myśliwi gromadzą i badają dzikie świnię, powinny podlegać ścisłemu nadzorowi lekarzy weterynarii oraz personelu dobrze wyszkolonego w rozpoznawaniu objawów klinicznych i zmian sekcyjnych spowodowanych chorobą, a także zaznajomionych ze środkami, które należy zastosować w celu uniknięcia jej rozprzestrzeniania.

- Nadzór w przypadku świń domowych

Program nadzoru oraz środki zapobiegawcze powinny zostać zastosowane we wszystkich gospodarstwach znajdujących się na obszarze zakażonym.

- Gospodarstwa hodujące świnię podlegają ścisłemu nadzorowi klinicznemu, a wszystkie chore lub martwe świnię, u których nie można wykluczyć ASF na podstawie objawów klinicznych lub innych powodów, powinny zostać zbadane przez urzędowego lekarza weterynarii i poddane badaniu w kierunku ASF zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym. Nagła śmierć może być jednym z pierwszych zaobserwowanych objawów klinicznych.

- Głównymi objawami klinicznymi i sekcyjnymi, które należy rozważyć wziąć pod uwagę, są:

- a) gorączka z zachorowalnością i śmiertelnością świń w każdym wieku,
- b) gorączka z zespołem krwotocznym; zmiany o charakterze wybroczynowym, szczególnie w węzłach chłonnych, nerkach, śledzionie (która jest powiększona i ciemna, szczególnie przy ostrej postaci choroby) oraz pęcherzu moczowym, a także owrzodzenie pęcherzyka żółciowego;

- W celu wczesnego wykrycia obecności ASF świnię poddane ubojowi na własny użytek powinny być przebadane przez urzędowego lekarza weterynarii: należy przeprowadzić badanie przed- i poubojowe, które powinno skupiać się na wykrywaniu objawów ASF. W przypadku zwierząt, u których wystąpiły podejrzan lub budzące wątpliwości symptomy objawy kliniczne/zmiany sekcyjne, należy przeprowadzić badania zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym w celu wykluczenia obecności ASF.

C. Środki zapobiegawcze na obszarze zakażonym

- Zakaz i kontrola przemieszczeń

We wszystkich gospodarstwach w obrębie obszaru zakażonego, w przypadku, których istnieje podejrzenie zakażenia lub w których stwierdzono zakażenie, należy wprowadzić natychmiastowy

zawieszenia zakaz przemieszczeń. Wszystkie gospodarstwa hodujące świnię, łącznie z gospodarstwami przydomowymi, znajdującymi się w obrębie obszaru zakażonego powinny zostać poddane urzędowemu nadzorowi. Należy przeprowadzić spis i regularnie go aktualizować. Świnię powinny być trzymane w swoich pomieszczeniach lub w innym miejscu, które będzie zapewniało uniemożliwienie kontaktu z dzikimi świniami. Żadna świnię nie może zostać wprowadzona do lub opuścić gospodarstwa, o ile nie zostanie wydane na to pozwolenie przez właściwy organ. Chów wolnowybiegowy świń powinien być zakazany. Przemieszczanie świń oraz wysyłka ich nasienia, komórek jajowych oraz zarodków z zakażonego obszaru na handel wewnątrzunijny są zakazane.

- Handel żywą trzodą chlewną

W przypadku podejrzenia występowania ASF w populacji świń dzikich, targi powinny być pod ścisłym nadzorem lekarzy weterynarii oraz personelu dobrze wyszkolonego w rozpoznawaniu objawów klinicznych i zmian sekcyjnych spowodowanych chorobą, a także zaznajomionych ze środkami, które należy zastosować w celu uniknięcia jej rozprzestrzeniania. W przypadku, gdy obecność choroby zostanie potwierdzona, chlewną urządzanie targów powinno zostać zakazane.

- Likwidacja tusz

Tusze wszystkich domowych i dzikich świń, które zostały znalezione martwe na obszarze zakażonym powinny zostać przetworzone pod urzędowym nadzorem oraz podlegać próbkobranii celem wykonania badań laboratoryjnych.

Zgodnie z Artykułem 8(a)(v) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. *określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego⁷)*, wszystkie części ciała, łącznie ze skórą i skórkami, zwierząt dzikich podejrzanych o zakażenie chorobami przenoszonymi na ludzi i zwierzęta, są zaklasyfikowane jako materiał kategorii 1. Taki materiał powinien być usuwany lub przetwarzany zgodnie z artykułem 12 tego rozporządzenia. Zatem, wnętrzności oraz inne części ciała dzikich świń, które zostały zastrzelone lub znalezione martwe w obrębie zakażonego obszaru, powinny zostać usunięte lub przetworzone zgodnie z artykułem 12 rozporządzenia (WE) nr 1069/2009.

- Karmienie odpadami żywnościowymi (zlewkami)

Karmienie zlewkami jest **niebezpieczną praktyką** jako, że choroby, w tym ASF, mogą zostać wprowadzone do populacji poprzez jej stosowanie. **Dlatego też, należy zapewnić odpowiednie egzekwowanie obowiązujących zasad zabraniających karmienie świń zlewkami.** Należy zorganizować kampanię uświadamiającą zaadresowaną do właścicieli świń, w celu uzmysłowienia im niebezpieczeństwa tej praktyki. Jeżeli zajdzie taka potrzeba, należy zrewidować istniejący system gromadzenia odpadów gastronomicznych z gospodarstw domowych, restauracji, itd. w celu zapobiegania możliwych luk oraz zaniedbań w gromadzeniu i bezpiecznym usuwaniu odpadów.

- Bioasekuracja

Rolnicy z obszaru zakażonego powinni być zachęceni do wzmacniania bioasekuracji w swoich gospodarstwach w celu zapobiegania wprowadzania ASF. W przypadku świń domowych oraz

⁷ Dz. U. L 300, 14.11.2009, s.1.

dzików, do zakażeń zwierząt dochodzi najczęściej na skutek bezpośredniego kontaktu oraz spożywania zakażonego materiału.

W celu zminimalizowania ryzyka wprowadzenia ASF do gospodarstwa hodującego świnie:

- (a) świnie powinny być sprowadzone z zaufanych źródeł posiadających odpowiednie poświadczenie,
- (b) odwiedzającym powinno się odradzać wchodzenie do gospodarstw hodujących świnie, szczególnie do ferm komercyjnych,
- (c) personel powinien być dobrze przeszkolony/poinformowany, a ich kontakt ze świniami z innych gospodarstw powinien być zabroniony,
- (d) w gospodarstwie hodującym świnie należy zainstalować ogrodzenie uniemożliwiające kontakt ze dzikimi świniami (najbardziej odpowiednie będzie podwójne ogrodzenie),
- (e) tusze, zakwestionowane części tusz oraz odpady gastronomiczne powinny być usuwane w odpowiedni sposób,
- (f) nie należy przynosić żadnej części ciała dzikich świń do gospodarstwa hodującego świnie, bez względu na to czy została ona zastrzelona czy znaleziona martwa,
- (g) należy odradzać dzielenie się urządzeniami pomiędzy gospodarstwami,
- (h) należy zapewnić odpowiednią infrastrukturę dla oczyszczania i dezynfekcji przy wejściu do gospodarstwa. Pojazdy oraz urządzenia powinny być odpowiednio czyszczone i dezynfekowane przed kontaktem ze świniami; jednak nie powinny one być wprowadzane na teren gospodarstwa,
- (i) odpowiednie środki higieny muszą być stosowane przez wszystkie osoby, które mają kontakt ze świniami (domowymi oraz/lub dzikimi).

- Zwalczanie kleszczy

Kleszcze z rodzaju *Ornithodoros* mogą być zakażone ASFV przez długi czas (obserwacje wskazują, że zakażenie może trwać przynajmniej 5 lat) oraz mogą przenosić wirusa na gatunki wrażliwe. Ponadto, zakażenie może się przenosić z kleszcza na kleszcza transstadialnie, podczas kopulacji i transowarialnie. Dlatego też są one w stanie stanowić rezerwuuar dla wirusa. Kleszcze te często występują w chlewniach na wielu obszarach Afryki oraz w niektórych częściach Półwyspu Iberyjskiego, natomiast jak sugerują dostępne dane, nie występują one na Sardynii. Wiedza dotycząca występowania tych kleszczy w innych rejonach Europy jest niepełna. Kleszcze te znajdują schronienie wewnątrz chlewów w starych budynkach gospodarskich, gdzie chowają się w szczelinach oraz na powierzchniach zapewniającym im wystarczającą wilgotność. Z powodu długiej żywotności kleszczy oraz ich zdolności do przetrwania przez długi czas bez pożywienia, próby eliminacji kleszczy z chlewni są na ogół nieskuteczne. Dlatego też, w celu uniknięcia kontaktu z kleszczami, świnie nie powinny być umieszczane w pomieszczeniach, w których są kleszcze. Pomieszczenia powinny być odizolowane ogrodzeniami w celu uniemożliwienia świniom dostępu do nich lub zniszczone, przy czym nowe pomieszczenia powinny zostać odbudowane w innym miejscu.

- Kampania podnosząca świadomość

Hodowcy świń oraz osoby pracujące w sektorze chowu i hodowli świń powinny być uświadamiane na temat ASF, powinny również umieć rozpoznać jego pierwsze objawy oraz wiedzieć jak zgłosić jego wystąpienie, a także wiedzieć jak unikać rozprzestrzeniania się chorób, łącznie z wiedzą o ryzyku wprowadzania produktów wieprzowych do gospodarstwa lub wprowadzania produktów wieprzowego pochodzenia zwierzęcego z zagranicy. Komercyjne i niekomercyjne gospodarstwa powinny być również zachęcane do wzmacniania bioasekuracji. Ponadto, należy przeprowadzić kampanie informacyjne w celu zwiększenia świadomości myśliwych odnośnie środków, które mogą zostać przyjęte w ramach planu zwalczania oraz odnośnie wymogów, do których należy się dostosować w celu uniknięcia rozprzestrzeniania choroby. Sposób zwalczania oraz bezpiecznej likwidacji padłych lub zastrzelonych na tym obszarze dzikich świń również powinna zostać ujęta w kampanii. Myśliwi oraz leśnicy powinni być poinstruowani o obowiązku zgłaszania odpowiedniemu organowi każdego przypadku znalezienia padłej dzikiej świni.

- Polowanie

Każde zakażenie wprowadzone do nowego środowiska może się rozprzestrzeniać jeśli dostępna jest dostateczna liczba zwierząt gatunków wrażliwych na zakażenie. Polowanie na dzikie świnię może się wydawać się łatwym i bezpośrednim sposobem na ograniczanie liczby zwierząt wrażliwych stosowanym w celu ułatwienia eradykacji ASF. Jednakże polowania i ich skutki mogą przynieść przeciwny efekt, ponieważ mogą one zwiększyć rozmiar areału osobniczego meta-populacji dzika ułatwiając tym samym kontakty pomiędzy meta-populacjami oraz przyczynić się do przemieszczania się pojedynczych zwierząt na dużą odległość. Ponadto, polowanie może stwarzać dodatkowe niebezpieczeństwa związane z oprawianiem skażonej tuszy oraz możliwe rozprzestrzenienie wirusa w otoczeniu przez myśliwych. Jednakże, polowanie może być niezbędne w celu pobierania próbek.

Polowanie na dzikie świnię jest wykorzystywane do zwalczania klasycznego pomoru świń (CSF). Jednakże, nie ma wyraźnych dowodów na to, że polowanie jest skutecznym narzędziem przyczyniającym się do zwalczania choroby. Może to być spowodowane faktem, iż polowanie ma złożony wpływ na dynamikę liczebności populacji, w zależności od struktury wieku oraz płci docelowej grupy zwierząt. Poniżej opisano teoretyczne skutki dwóch możliwych scenariuszy polowania, których używano do zwalczania CSF:

- Odstrzał konkretnej grupy zwierząt (głównie młody dzik, poniżej jednego roku) powinien czasowo obniżyć liczbę zwierząt wrażliwych, co powinno ułatwiać zanikanie infekcji klasycznego pomoru świń. Jednakże, odstrzał w/w osobników może skutkować zwiększoną przeżywalnością samic i w efekcie utrzymaniem wysokiego współczynnika urodzeń, co zwiększy liczbę zwierząt wrażliwych na zakażenie, co umożliwi utrzymanie się choroby.

- W drugim przypadku, odstrzał samic w okresie rozrodczym zmniejszyłby populację w dłuższej perspektywie czasowej. Jednakże, metoda ta może przyczynić się do stworzenia dobrych warunków do rozprzestrzeniania się wirusa - eliminuje się zwierzęta starsze, to jest takie, które mogły wytworzyć odporność przed powtórny zakażeniem. Sytuacja ta może być szczególnie odczuwalna w zagęszczonych populacjach, które „reagują” elastycznie zwiększając swoją zdolność do reprodukcji (zależność od zagęszczenia).

Dlatego wykorzystanie odstrzału konkretnej grupy zwierząt nie jest uważane za proste rozwiązanie służące do zwalczania klasycznego pomoru świń i może nawet mieć przeciwny efekt.

Mając na uwadze epizootologiczną charakterystykę afrykańskiego i klasycznego pomoru świń, w zakresie gatunków wrażliwych oraz ich zachowań, ta sama wada polowań jako środka zwalczania

klasycznego pomoru świń może dotyczyć również zwalczania ASF. Ponadto, warto jest wziąć pod uwagę fakt, że w przypadku klasycznego pomoru świń, polowanie może być wykorzystane w połączeniu ze szczepieniem dzików w celu zredukowania rozmiaru populacji podatnej na zakażenie. Szczepienie nie ma zastosowanie w przypadku afrykańskiego pomoru świń, ponieważ szczepionka na tę chorobę nie jest dostępna.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie można stwierdzić, że szybkie zredukowanie zagęszczenia populacji dzikich świń poprzez polowanie jest skutecznym środkiem ułatwiającym likwidację afrykańskiego pomoru świń z tej populacji. Ponadto warto pamiętać, że z powodu charakterystyki afrykańskiego pomoru świń, śmiertelność wywołana chorobą jest zwykle wyższa niż ta osiągnięta przez polowanie.

W przypadkach, gdy choroba zostaje wykryta w małej populacji dzikich świń (kilkaset osobników na terenach o niskim zagęszczeniu), monitorowanie rozwoju choroby (bez zwiększenia intensywności polowań lub nawet ich zaprzestaniem) wydaje się bardziej rozsądnym rozwiązaniem, jako że jest bardzo prawdopodobne, iż choroba zaniknie spontanicznie po kilku miesiącach. Jednakże, powinien obowiązywać system bezpiecznego usuwania tusz dzikich świń, które zostały znalezione martwe, jako że, mogą one być ważnym źródłem zakażenia.

Na obszarach, o dużym zagęszczeniu dzikich świń, redukcja ich zagęszczenia poprzez wzmożone polowanie może przyczynić się do zaniknięcia choroby. Jednakże, należy je przeprowadzać wyłącznie po przeprowadzeniu odpowiedniej analizy dynamiki populacji, której to dotyczy i przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności w celu uniemożliwienia wszelkimi dostępnymi sposobami kontaktu pomiędzy meta-populacjami dzikich świń, a także przemieszczania się pojedynczych zwierząt na dalekie odległości.

We wszystkich przypadkach, istotne jest:

- zbadanie na obecność wirusa afrykańskiego pomoru świń oraz przeciwciał wszystkich padłych lub zastrzelonych dzikich świń na obszarze zakażonym oraz jego okolicy, tak aby wdrożone środki mogły zostać zrewidowane w oparciu o uzyskane wyniki; oraz
- uniemożliwienie kontaktu pomiędzy dzikimi i domowymi świniąmi poprzez zapewnienie stosowania wszystkich odpowiednich środków bioasekuracji w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się chorób pomiędzy tymi dwoma populacjami.